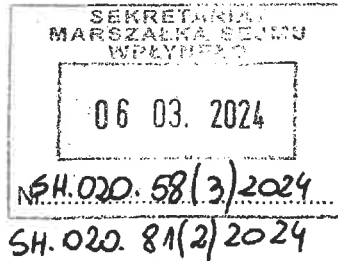

MARCIN CZUGAN
PREZES ZARZĄDU

Z | P | F

Związek
Przedsiębiorstw
Finansowych
w Polsce

Gdańsk, dnia 6 marca 2024 r.
Ldz. 06/03/2024

Sz. P. Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

Ldz. SP5-WP.020.60.12.2024

Data wpływu 07.03.2024

SP5-WP.020.84.5.2024

Szanowny Panie Marszałku,

Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce (ZPF) jest organizacją pracodawców zrzeszającą prawie 100 podmiotów z kilku sektorów rynku finansowego, w tym m.in. banki, instytucje pożyczkowe, firmy zarządzające wierzytelnościami, BNPL, biura informacji gospodarczej czy platformy crowdfundingowe. ZPF od 25 lat działa na rzecz rozwoju rynku finansowego w Polsce i podnoszenia standardów etycznych w branży. Jesteśmy Członkiem Rady Rozwoju Rynku Finansowego, powołanej do życia przez Ministra Finansów Rzeczypospolitej Polskiej, a także reprezentujemy polskie instytucje finansowe w UE jako członek EUROFINAS – European Federation of Finance House Associations z siedzibą w Brukseli. ZPF to także od 1999 roku aktywna merytorycznie strona społeczna procesu legislacyjnego, zarówno na poziomie polskim jak i europejskim.

W związku z procedowaniem poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 208), dalej jako: „Poselski projekt ustawy”, oraz w związku z procedowaniem rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy o kredycie konsumenckim (druk sejmowy nr 227), dalej jako: „Rządowy projekt ustawy”, chcielibyśmy przedstawić wypracowane w gronie firm członkowskich ZPF uwagi do wyżej wskazanych aktów prawnych.

Zarówno Poselski projekt ustawy jak i Rządowy projekt ustawy wprowadzają zmiany w przepisach następujących ustaw:

- 1) ustawy - Kodeks cywilny (dalej: Kodeks cywilny) oraz
- 2) ustawy o kredycie konsumenckim (dalej: Ustawa o kredycie konsumenckim).

Dodatkowo, Poselski projekt ustawy wprowadza zmiany w przepisach ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej (dalej: Ustawa o konsumenckiej pożyczce lombardowej).

Zmiany polegają na wykreśleniu przepisów, zgodnie z którymi Ustawa o konsumenckiej pożyczce lombardowej oraz Ustawa o kredycie konsumenckim, a także niektóre przepisy Kodeksu cywilnego znajdują zastosowanie do osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 6 pkt 4 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Projektowane zmiany, w opinii ZPF, zasługują na aprobatę.

Podstawową przesłanką dla zastosowania ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej, ustawy o kredycie konsumenckim oraz przepisów Kodeksu cywilnego powinien być status konsumenta przysługujący kredytobiorcy (pożyczkobiorcy), a nie automatyczne rozciągnięcie przywołanych przepisów na wszystkie

osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 6 pkt 4 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Konsumentem, zgodnie z art. 22¹ Kodeksu cywilnego, jest *osoba fizyczna dokonująca z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową*. Co do zasady, o statusie konsumenta decyduje więc kontekst konkretnej sytuacji¹, zaś ustalając, czy dokonywana czynność spełnia przesłanki wskazane w art. 22¹ Kodeksu cywilnego, pożądanym rozwiązaniem jest zastosowanie kryterium funkcjonalnego². Aktualne poglądy doktryny i orzecznictwa zmiierają ku przyznawaniu statusu konsumenta także niektórym przedsiębiorcom, będącym osobami fizycznymi³. Oznacza to, że sam fakt prowadzenia działalności gospodarczej lub zawodowej nie jest wystarczający dla wykluczenia statusu konsumenta danej osoby⁴. Z perspektywy przepisów prawa cywilnego, za działalność gospodarczą uznaje się aktywność, która spełnia następujące cechy:

- cel zawodowy i zarobkowy cel;
- działanie we własnym imieniu;
- wykonywanie w sposób ciągły;
- uczestnictwo w obrocie gospodarczym⁵.

Działalnością gospodarczą w rozumieniu prawa cywilnego będzie więc także działalność rolnika, o ile spełnia ona powyższe cechy⁶. Istotnym jest przy tym, aby była to działalność o charakterze zarobkowym, a więc związana z uczestnictwem w obrocie gospodarczym, ponieważ brak tej cechy wyklucza kwalifikację takiej działalności jako działalności gospodarczej⁷.

Za sprawą nowelizacji aktualne pozostaną spostrzeżenia doktryny i orzecznictwa, zgodnie z którymi dla przesądzenia, czy osoba prowadząca działalność w rolnictwie, spełniająca cechy działalności gospodarczej, zawierając umowę z przedsiębiorcą, będzie konsumentem, należy ustalić związek umowy z działalnością tejże osoby. Tak, jak w przypadku pozostałych rodzajów działalności gospodarczej, tak i w przypadku działalności rolniczej, konsumentem będzie osoba fizyczna dokonująca czynności, która nie jest bezpośrednio związana z wykonywaną działalnością. Ponownie, szczególnie ważnym zagadnieniem staje się powód, dla którego zawierana jest umowa. Nie sposób jednoznacznie i wyczerpująco wskazać wszystkie takie powody. Przykładowo, zdaniem Sądu Najwyższego, „czynnością bezpośrednio związaną z działalnością gospodarczą jest nabywanie przez rolnika indywidualnego,

¹ M. Jagielska [w:] *P. Machnikowski* (red.), *Zobowiązania. Przepisy ogólne i powiązane przepisy* Księgi I KC. Tom I. Komentarz, Warszawa 2022, art. 22(1).

² Wyrok SN z 3 października 2014 r., sygn. akt V CSK 630/13, Legalis nr 1182706; por. także Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-208/18 Petrucho v. FIBO Group Holdings Limited z 3 października 2019 r.

³ por. m. in. M. Dumkiewicz [w:] *Pozakodeksowe umowy handlowe*, red. A. Kidyba, Warszawa 2018, rozdział 38

⁴ Wyrok SA w Warszawie z 29 września 2022 r., sygn. akt I ACa 256/21, LEX nr 3447231; Wyrok SN z 18 września 2019 r., sygn. akt IV CSK 334/18, OSNC 2020, nr 6, poz. 52; K. Czub [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany*, red. M. Bałwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, LEX/el. 2023, art. 22(1); I. Heropolitańska, Z. Z. 3. *Konsument* [w:] I. Heropolitańska, A. Nierodka, T. Zdziarski, *Kredyty, pożyczki i gwarancje bankowe*, A. Nierodka, T. Zdziarski, Warszawa 2021.;

⁵ Uchwała SN z 26 lutego 2015 r., sygn. akt III CZP 108/14, OSNC 2016, nr 1, poz. 2 wraz z powołanym tak orzecznictwem.

⁶ Wyrok SN z 3 października 2014 r., sygn. akt V CSK 630/13, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 96.; podobnie Uchwała NSA (7) z 2 kwietnia 2007 r., sygn. akt II OPS 1/07, ONSAiWSA 2007, nr 3, poz. 62.

⁷ Uchwała SN (7) z 18 czerwca 1991 r., sygn. akt III CZP 40/91, OSNC 1992, nr 2, poz. 17. – Sąd Najwyższy tak tłumaczy swoje stanowisko: „Pojęcie zysku leży u podstawy każdej działalności o charakterze gospodarczym, stanowi jej istotę i sens, toteż niepodobna w ogóle mówić o działalności gospodarczej prowadzonej nie w celach zarobkowych. Działalność pozbawiona tego aspektu może być np. działalnością społeczną, artystyczną, charytatywną i inną, nigdy natomiast nie będzie działalnością gospodarczą”

*prowadzącego działalność gospodarczą w formie gospodarstwa rolnego, środków produkcji, tj. maszyn urządzeń i innego wyposażenia gospodarstwa, służących prowadzonej działalności wytwórczej i wprowadzaniu do obrotu wyprodukowanych towarów, oraz korzystanie z odpłatnych usług służących tym celom.*⁸ Fakt, że konkretny podmiot, będący osobą fizyczną, posiada numer REGON czy jest wpisany do CEIDG albo innego rejestru jest tylko informacją pomocną dla ustalenia jego statusu w ramach konkretnego stosunku zobowiązaniowego⁹, podobnie jak posłużenie się pieczętą czy papierem firmowym¹⁰.

Zwracamy jednak uwagę, że zmiany wprowadzone Rządowym projektem ustawy w przepisach Ustawy o kredycie konsumenckim (w zakresie uchylecia ust. 2 w art. 2) i Kodeksu cywilnego (w zakresie uchylecia § 2 w art. 385⁵) są tożsame ze zmianami jakie przewiduje Poselski projekt ustawy. W tym stanie rzeczy postulujemy ujednoczenie obu komentowanych projektów poprzez wprowadzenie stosownych zmian do Poselskiego projektu ustawy oraz wycofanie Rządowego projektu ustawy z dalszych prac legislacyjnych. Poselski projekt ustawy obejmuje bowiem swoim zakresem treść Rządowego projektu ustawy.

Wskazujemy, iż w Poselskim projekcie ustawy zabrakło jedynie przepisów przejściowych, które jednoznacznie określą przepisy znajdujące zastosowanie do stosunków prawnych nawiązanych w okresie obowiązywania odnośnych przepisów. Wzorem do zastosowania w Poselskim projekcie ustawy mogą być przepisy przejściowe, które znalazły się art. 3 Rządowego projektu ustawy.

Liczymy na uwzględnienie zaprezentowanych powyżej postulatów. Jednocześnie zapewniamy o dyspozycyjności ekspertów ZPF dla Pana Marszałka w przypadku potrzeby jakichkolwiek dodatkowych wyjaśnień lub uzupełnień w przedmiotowej sprawie, pozostając

Z wyrazami szacunku,

Marcin Czugan

Prezes Zarządu

⁸ Wyrok SN z 3.10.2014 r., V CSK 630/13, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 96.

⁹ J. Sadowski [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna, cz. 1 (art. 1-55(4))*, red. J. Gudowski, Warszawa 2021, art. 22(1); S. Kalus [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna (art. 1-125)*, red. M. Frasz, M. Habbas, Warszawa 2018, art. 22(1).

¹⁰ J. Sadowski [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz ...*, art. 22(1).